

Cím	<i>A társadalmi igazságosság kérdései a művészet és a design területén</i>
Kódok	<i>B-AE-501</i>
Hirdető	Classic School
Környezet	Tantermi

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
szeminárium	5	24	Oktatásszervező tölti ki	kötelező vagy kötelezően választható	2-5.	Társadalmi és pszichológiai stúdiumok

Ajánlás
A kurzus elsősorban azoknak a tervező hallgatóknak szól, akik szeretnék jobban megérteni saját szakmai gyakorlatuk társadalmi, kulturális és etikai összefüggéseit. A kurzus azok számára lehet különösen érdekes, akik nyitottak a kritikai gondolkodásra, valamint arra, hogy a kreatív és kulturális folyamatokat társadalmi igazságossági szempontok mentén is vizsgálják. A kurzus támogatja a hallgatókat abban, hogy tudatosabban és reflektáltabban alakítsák saját szakmai pozíciójukat és társadalmi szerepvállalásukat.

Rövid leírás
A kurzus célja, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a társadalmi igazságosság alapelveiről, valamint azok alkalmazási lehetőségeiről a kulturális és tervezési gyakorlatokban. A képzés kiemelt figyelmet fordít a kritikai gondolkodásra, az etikus döntéshozatalra, valamint a társadalmi, kulturális és ökológiai szempontok integrálására a szakmai folyamatok során. Külön hangsúlyt kapnak azok a rendszerszintű tényezők, amelyek befolyásolják az egyéni és közösségi lehetőségeket – így például a társadalmi egyenlőtlenségek és a kulturális különbségek hatása a személyes tapasztalatokra és szakmai pozíciókra.
A kurzus célja továbbá, hogy felhívja a figyelmet a globális, rendszerszintű társadalmi kihívásokra, és ösztönözze a hallgatókat arra, hogy saját szakterületükön belül elinduljanak a lokálisan releváns, társadalmilag felelős gondolkodás irányába. A képzés támogatja a résztvevő hallgatók tudatosabb szerepvállalását a társadalmi folyamatok alakításában, reflektálva saját felelősségükre és lehetőségeikre.
Végül soron a kurzus célja, hogy elősegítse a hallgatók önálló, reflektált szakmai pozíciójának kialakítását, miközben képessé válnak saját tevékenységük dilemmáinak, ellentmondásainak és társadalmi hatásainak felismerésére és elemzésére.

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra

Balázs Anna	balazsann@gmail.com	https://mke.hu/tanar/index.php?mid=AcL4HaEk51kPxWcpOKn9sF	előzetes egyeztetés alapján
-------------	---------------------	---	-----------------------------

Félév menete			
A kurzus formátuma			Órarendi időpontok
Pl. csoportos és egyéni konzultációk előre meghirdetett menetrend szerint.			
Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése			
Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1	szeptember 8.	Bevezetés, ismerkedés A kurzus céljainak, tematikájának és követelményeinek bemutatása. Hallgatói érdeklődés feltérképezése, kulcskérdések előzetes beazonosítása.	
2	szeptember 15.	A szociális fogalma a kulturális mezőben A társadalmi igazságosság kulturális értelmezéseinek áttekintése. Hogyan és milyen formákban válik a „szociális” reprezentálhatóvá a művészet és design területén? Kötelező olvasmány: A designkultúra új nyelvet beszél. Guy Julier-vel Szentpéteri Márton beszélgetett. http://disegno.mome.hu/articles/Disegno2015_1_2_15_GuyJulier-int.pdf	
3	szeptember 22.	Társadalmi igazságosság és hatalmi viszonyok a kulturális mezőben A társadalmi igazságosság alapvető elméletei. A kulturális mező struktúrái, a társadalmi újratermelés mechanizmusai és ezek kritikai olvasata. A hallgatók elkezdik feltérképezni saját szakmai pozícióikat. Kötelező olvasmány: Kulturális egyenlőtlenségek: szokások, hagyományok, hétköznapi gyakorlatok. In. Társadalmi egyenlőtlenségek. Segédanyag a Közélet Iskolája képzéseéhez. 232-249.o.	
4	szeptember 29.	Etika, reprezentáció és hatalom Mit jelent valakit „jól” képviselni? Ki beszélhet mások nevében? A reprezentáció határai, az ábrázolás etikája. Kötelező olvasmány: Missetics Bálint (2016). Egy jószándékú félreértés: a designtermék és a hajléktalanság problémája. Artportal. Film (részlet): <i>Episode III: Enjoy Poverty</i>	
5	október 6.	Egyéni hallgatói prezentációk A hallgatók saját választású design vagy művészeti projektet elemeznek társadalmi igazságossági szempontból, az első hetek során megismert elméleti és kritikai keretek mentén.	
6	október 20.	Egyéni hallgatói prezentációk	

		A hallgatók saját választású design vagy művészeti projektet elemeznek társadalmi igazságossági szempontból, az első hetek során megismert elméleti és kritikai keretek mentén.	
7	október 27.	Egyéni hallgatói prezentációk A hallgatók saját választású design vagy művészeti projektet elemeznek társadalmi igazságossági szempontból, az első hetek során megismert elméleti és kritikai keretek mentén.	
8	november 3.	A társadalmi igazságosság vizsgálati szempontjai és módszerei Az eddig megismert példákból és preziből kiindulva közös szempontgyűjtés, tematizálás, valamint a fél éves minikutatási feladat kiadása. Rövid módszertani segédlet a kutatás megvalósításához.	
9	november 10.	Fenntarthatóság és ökológiai igazságosság Az ökológiai szempontok szerepe a designban és a művészetben. A környezeti kockázatok társadalmi eloszlása.	
10	november 17.	Kritikai, önkritikai és többszempontú pozíciók Mit jelent a felelős szakmai pozíció? Hogyan lehet a saját mezőre reflexíven tekinteni? Kötelező olvasmány: Balázs Anna-Hain Ferenc: Szemléleti alapvetéseik. in. Tiszavasvári láthatatlan történetei.	
11	november 24.	Év végi csoportos minikutatási prezentációk Hallgatók bemutatják saját vizsgálataik eredményeit	
12	december 1.	Év végi csoportos minikutatási prezentációk Hallgatók bemutatják saját vizsgálataik eredményeit	

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés				
A hallgatók tennivalói, feladatai				
Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyen
Órai aktív részvétel	Folyamatos oktatói értékelés	részvétel a közös beszélgetésekben, diskussziókban, reflexiókban	folyamatos	15%
Kötelező szakirodalmak elolvasása és feldolgozása	Órai reflexiók, hozzászólások alapján oktatói visszajelzés	Az olvasmányok ismerete; kritikai reflexió; az elméleti szempontok alkalmazása az órai beszélgetésekben	folyamatos	15%
Egyéni prezentáció	Szóbeli oktatói értékelés	A választott design- vagy művészeti projekt kritikai elemzése; elméleti és társadalmi szempontok alkalmazása; prezentáció strukturáltsága és érvelése	A félév első felében, előre egyeztetett alkalommal	30%

Féléves csoportos minikutatás, csoportos prezentáció és egyéni reflexió	Szóbeli és írásbeli értékelés	Kutatási kérdés relevanciája; kvalitatív módszerek alkalmazása; elemzés mélysége; együttműködés; prezentáció minősége; egyéni reflexió	Félév vége, előt egyezett időpontokban	40%
---	-------------------------------	--	--	-----

Jegyzetek és irodalom				
Kötelező irodalom				
- Szentpéteri, M. (2015). A designkultúra új nyelvet beszél. Guy Julier-vel Szentpéteri Márton beszélgetett. Disegno 2(1-2.), 236-241 http://disegno.mome.hu/articles/Disegno2015_1_2_15_GuyJulier-int.pdf - MiseticsB. (2016). Egy jószándékú félreértés: a designtermék és a hajléktalanság problémája. Artportal. https://web.archive.org/web/20221006081223/https://artportal.hu/magazin/egy-joszandeku-felreertes-a-designtermek-es-a-hajlektalansag-problemaja/ - Kulturális egyenlőtlenségek: szokások, hagyományok, hétköznapi gyakorlatok. In. Társadalmi egyenlőtlenségek. Segédanyag a Közélet Iskolája képzéseihez. 232-249.o. https://kozeletiskolaja.hu/wp-content/uploads/2019/09/ta%CC%81rsadalmi-egyelo%CC%8Btlense%CC%81gek-szo%CC%88veggyu%CC%8Bjteme%CC%81ny_ko%CC%88ze%CC%81let-iskola%CC%81ja_web.pdf - Hain Ferenc-Balázs Anna (2023): Megközelítés. Három rövid kitérő: Szemléleti alapvetések, a települési jelenlétünk (ön)reflexiója, módszertani megfontolások. In: Tiszavasvári láthatatlan történetei : az 1997-es ún. különballagás és az egykori érpataki polgármester 2016-os "rendteremtési akciója" nyomán keletkező civil szervezeti boom és ezek települési hatásai Tiszavasvári láthatatlan történetei. , Civil Szemle XX/1. 11-30. o. online: https://www.civilszemle.hu/wp-content/uploads/2023/05/74-Civil-Szemle-20231.pdf				
Kurzus jegyzetei, prezentációi				
Ajánlott irodalom				
- Fraser, N. (2008). Az újraelosztástól az elismerésig? Az igazságosság dilemmái a poszt-szocializmus korában. In A. Kende & R. Vajda (Szerk.), Rasszizmus a tudományban (o. 337–387). Napvilág Kiadó. - Bourdieu, P. (1985). Az identitás és a reprezentáció: A régió fogalmának kritikai elemzéséhez. Szociológiai figyelő, 1(1-2.), 7–22. - Bishop C. (2007). A szociális fordulat. A kollaboráció és elégedetlenségei. Exindex. http://exindex.hu/print.php?page=3&id=531				
Ajánlott filmek:				
Kix (2024)				
Nyersanyag (2024)				

Tanulási eredmények	
Tudás	• A hallgató megismeri a társadalmi igazságosság elméleti kereteit, valamint azok alkalmazási lehetőségeit a művészet és a design területén; • felismeri és megnevezi saját és más szakmai területek társadalmi és etikai dilemmáit, strukturális ellentmondásait; • megérti a kulturális termelés és hatalmi viszonyok összefüggéseit, valamint ezek hatását a tervezési folyamatokra; • megismeri a szakmája társadalmi, kulturális és ökológiai kontextusait, valamint ezek történeti változásait.
Képesség	• A hallgató képes kritikusan reflektálni saját szakmai pozíciójára, és felismeri a tervezési folyamatokban megjelenő társadalmi és kulturális összefüggéseket; • alkalmazza a társadalmi igazságosság szempontjait művészeti- és designprojektek elemzése és értelmezése során; • önállóan értelmez és összekapcsol eltérő nézőpontokat, és ezek alapján reflektív szakmai álláspontot alakít ki; • képes kritikai reflexiót kialakítani kortárs társadalmi és kulturális jelenségekkel kapcsolatban, és saját álláspontját önállóan, átgondoltan megfogalmazni; • képes együttműködni különböző háttérű csoporttagokkal, és közösen keres megoldásokat társadalmilag releváns kérdésekre; • megfogalmaz és megvalósít kisebb léptékű, kutatási projekteket, és azok eredményeit elemzően értékeli.
Attitűd	• A hallgató nyitottan és kritikusan viszonyul a társadalmi, kulturális és környezeti szempontokhoz, és ezeket szakmai gondolkodásába beépíti; • törekszik arra, hogy saját szakmai gyakorlatát etikai és társadalmi felelősségvállalás mentén alakítsa; • érzékenyen és megértéssel fordul a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és azok képviselési dilemmái felé; • értékkeént kezeli a különböző nézőpontokat, és kész az érdemi együttműködésre különböző társadalmi és kulturális háttérrel rendelkező szereplőkkel; • elkötelezett a tudatos, fenntartható és reflektált szakmai működés mellett.
Autonómia és felelősségvállalás	• A hallgató tudatosan vállal felelősséget saját szakmai döntéseiért és azok társadalmi, kulturális, illetve környezeti következményeiért;

	• felismeri szakmai tevékenységének társadalmi beágyazottságát, és reflektál az általa képviselt értékekre és normákra; • törekszik az etikai szempontok figyelembevételére a tervezési és alkotói döntések során; • érzékenyen és felelősen viszonyul a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokhoz, és szakmai gyakorlatában érvényesíti a társadalmi felelősségvállalás elveit; • képes önálló szakmai álláspont kialakítására és képviselésére, miközben nyitott a kritikára és kész a saját nézőpontja felülvizsgálatára.
--	--

Felmentés
Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól. Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók. Teljes felmentés adható. A teljes vagy részleges felmentés részleteit az oktatóval és a szakvezetővel szükséges egyeztetni.

Tantervi kapcsolatok		
Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban
A kurzus előfeltételei	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
		Igen/Nem

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban
A mesterséges intelligencia egyetemi használatára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Mesterséges Intelligencia és Plágiumszabályzata vonatkozik.

Alapanyagigény	Ki biztosítja?
Alapanyagigény 1...	Tech Park / Szak / Hallgató
Eszköz vagy anyagigény 2...	Tech Park / Szak / Hallgató

Egyéb információ, megjegyzések

Szabadszavas válasz szükséges, vagy üresen hagyható